

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D2/2/H.S.Ö.-02/01 (Önaraştırma)

Karar Sayısı : 02-05/43-22

Karar Tarihi : 30.1.2002

TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU

Üyeler : Dr. Kemal EROL, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER, Mustafa PARLAK, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rifki ÜNAL

B- RAPORTÖR: Hakan Suat ÖLMEZ

C- ŞİKAYET EDEN: Resen

D- HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILAN:

- Medya Pazarlama Organizasyon Hizmetleri İthalat Ticaret A.Ş.
Basın Expres Yolu, Star Sok. No: 2 İkitelli/İstanbul

E- DOSYA KONUSU: Gazete ve dergi dağıtım piyasasında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesini ihlal ettikleri iddiası ile BBD Birleşik Basın Dağıtım A.Ş. (BBD), YAYSAT Yayın Satış Pazarlama ve Dağıtım A.Ş. (YAYSAT) ve BİRYAY Birleşik Basın Yayın Dağıtım A.Ş. (BİRYAY) hakkında yürütülen soruşturma çerçevesinde yapılan 6.12.2000 tarihli sözlü savunma toplantısında, Medya Pazarlama Organizasyon Hizmetleri İthalat Ticaret A.Ş.'nin eylemlerine ilişkin olarak ileri sürülen bazı iddialar üzerine, Kurul'un 14.12.2000 tarih ve 00-49/529-291 sayılı kararı doğrultusunda resen açılan önaraştırma.

F- İDDİALARIN ÖZETİ: 6.12.2000 tarihli sözlü savunma toplantısında Medya Pazarlama Organizasyon Hizmetleri İthalat Ticaret A.Ş. (Medya A.Ş.) hakkında;

- 8.10.2000 tarihinde Medya A.Ş.'nin, BBD Genel Müdürü, genel müdür muavinleri, bölge müdürleri ve diğer bazı çalışanlarla birlikte İstanbul genelinde 40, Türkiye genelinde 90 kişinin bir gecede transferini gerçekleştirerek BBD'yi zor durumda bırakmaya çalışması,

- BBD'nin 9.10.2000 sabahı gerçekleştireceği dağıtımın 100-150 kişilik bir grup tarafından kanun dışı yollarla Medya A.Ş. adına engellenmesi,

- BBD'yi zor durumda bırakmak amacıyla bazı bayilerin yüksek ücretlerle Medya A.Ş. tarafından transfer edilmesi,

- Star gazetesini dağıtmayı kabul eden BBD'ye, söz konusu gazetenin dağıtımını yaptırmayan Medya A.Ş.'nin bu duruma rağmen televizyon şirketleri aracılığıyla Bilgin ve Doğan Gruplarına karşı aynı konuda karalama kampanyası yürütmesi,

- Medya A.Ş.'nin bayisi olan son satıcılarda diğer yayınların satışının engellenmesi

şeklindeki iddialar ileri sürülmüştür.

G- DOSYA EVRELERİ: Ulusal Basın ve Gazetecilik Matbaacılık ve Yayıncılık Sanayi A.Ş. (Star Gazetesi)'nin başvurusu üzerine, Kurul'un 3.2.2000 tarih ve 00-5/43-21 sayılı kararı uyarınca açılan soruşturma kapsamında yapılan sözlü savunma toplantısında Medya A.Ş. hakkında ileri sürülen bazı iddialar üzerine, Kurul'un 14.12.2000 tarih ve 00-49 sayılı toplantısında söz konusu şirketin 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlal etmesine yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 24.1.2002 tarih, D2/2/H.S.Ö.-02/1 sayılı Önaraştırma Raporu 25.1.2002 tarih, REK.0.06.00.00/7 sayılı Başkanlık önergesi ile 30.1.2002 tarih ve 02-05 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H- RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

- Medya A.Ş.'ye ilişkin iddialar bakımından 4054 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde herhangi bir ihlal bulunmadığı ve bu nedenle soruşturma açılmasına gerek olmadığı,

- Medya A.Ş.'nin tali bayileriyle yapacağı "gazete ve dergi dağıtımı"na ilişkin sözleşmelerin, "rakip malları satmama veya dağıtmama" gibi münhasırlık sağlayan bir hüküm içermesi durumunda Rekabet Kurulu tebliğleri ile sağlanan muafiyetten yararlanamayacaklarının bildirilmesinin gerekli olduğu,

ifade edilmiştir.

I- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

Medya A.Ş.'nin başlıca faaliyet alanının, gazete ve dergi dağıtımı olduğu göz önünde bulundurularak ilgili ürün pazarı, "gazete ve dergi dağıtım pazarı"; dağıtımın ise yurt çapında gerçekleştirdiği dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar, "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak kabul edilmiştir.

I.2. İlgili Pazarda Faaliyette Bulunan Şirketler

Yayınlara ulusal çapta dağıtımını gerçekleştiren dört şirket bulunmaktadır:

Medya A.Ş., Star gazetesinin bağlı bulunduğu grubun şirketi olup, 1999 yılının Eylül ayında Star gazetesinin dağıtımını amacıyla kurulmuştur. Medya A.Ş., yurt çapında yaklaşık 16.000 son satış noktasına ulaşmış olmakla birlikte mevcut durumda Star gazetesi dışında başka yayın dağıtmamaktadır.

YAYSAT, yaklaşık %65'lik pazar payı ile pazarda faaliyet gösteren en büyük dağıtım şirkettir. YAYSAT'ın çoğunluk hisseleri Doğan Grubu şirketlerine aittir. Ayrıca İhlas Grubu'nun da bu şirkette hisseleri bulunmaktadır.

BBD ise, sektörde faaliyet gösteren ikinci büyük şirkettir. BBD'nin çoğunluk hisseleri Sabah (Bilgin) Grubu'na aittir. Ayrıca %20 oranında hisse Star Gazetesi'ne aittir. Yine bu şirkete Gençlik Yayınları A.Ş. vasıtasıyla Korkmaz YİĞİT ve Feza Gazetecilik (Zaman Gazetesi) A.Ş. de küçük oranlarda ortaktır.

BİRYAY, 28.5.1996 tarihinde % 49 oranında YAYSAT ve % 49 oranında BBD iştiraki ile kurulmuştur. Ancak, dağıtım yapabilecek araç ve teşkilata sahip olmadığından şirket, müşteri yayınlarını YAYSAT ve BBD aracılığı ile dağıtmaktadır. Buna karşılık, özellikle üç büyük şehirde son satış noktalarının çoğu, ayrıca İstanbul ve İzmir'de "mobo"lar ve "kiosk"lar BİRYAY'a aittir.

Özet olarak, YAYSAT, Doğan Grubu ve İhlas Grubu'na; BBD, Bilgin Grubu ve Feza Gazetecilik'e ait yayınların dağıtımını yapmakta, bunun yanı sıra her iki şirket, BİRYAY kanalı ile gelen bazı müşteri yayınlarının dağıtımını da üstlenmiş bulunmaktadır. Bu sayede fiziksel olarak dağıtım yapabilme yeteneğine sahip YAYSAT ve BBD, Star gazetesi haricinde Türkiye'de yayınlanan bütün gazete ve dergilerin dağıtımını yapmaktadır. Medya A.Ş. ise yalnızca Star gazetesinin dağıtımını üstlenmiş bulunmaktadır.

I.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

I.3.1. Hakim Durum Değerlendirmesi

Yukarıdaki bilgilerden anlaşılacağı üzere, gazete ve dergi dağıtım piyasasında lider firma YAYSAT'tır. Sonraki güçlü firma BBD olup, bu iki dağıtım şirketi piyasadaki belirleyici gücü oluşturmaktadır. YAYSAT, BBD ve beraber kurdukları BİRYAY'ın pazar payları incelendiğinde bu şirketlerin yaklaşık olarak piyasanın bütününe sahip oldukları görülmektedir. Medya A.Ş. ise piyasaya en son giren şirkettir ve sadece dahil olduğu Grup tarafından yayımlanan Star gazetesini dağıtması sebebiyle çok düşük pazar payına sahiptir. Dolayısıyla, gazete ve dergi dağıtım piyasasında diğer dağıtım şirketlerinin pazardaki güçlü konumları itibarıyla, Medya A.Ş.'nin piyasada belirleyici bir konumda olmadığı ve hakim durumda bulunma kriterlerini taşımadığı anlaşılmıştır.

Bu nedenle hakim durumda bulunmayan Medya A.Ş. hakkında, söz konusu soruşturma çerçevesinde 6.12.2000 tarihli sözlü savunma toplantısında ileri sürülen ve 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gereken iddiaların incelenmesine gerek görülmemiştir.

I.3.2. 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirme

Anılan sözlü savunma toplantısında, yukarıda bahsedilen iddialardan, son satıcılarda diğer yayınların satışının engellenmesi 4. madde çerçevesine girebilecek bir eylem niteliğindedir.

Önaraştırmanın açılmasına konu olan 14.12.2000 tarih ve 00-49/529-291 sayılı Kurul kararında, *"İlgili dağıtım pazarının yapısı ve bu pazarın hizmet ettiği gazete ve dergi yayıncılığı piyasası ürünlerinin satış koşulları nazara alındığında, bu pazarda son satış noktalarının münhasır anlaşmalarla bağlanmasının, 'Diğer sağlayıcıların dağıtımını farklı aşamalarına girişlerinin önemli ölçüde zorlaştırılması' sonucunu doğurucu nitelikte olması nedeniyle rekabet ortamının bozulacağına, bu nedenle gazete ve dergi dağıtım piyasasında yapılacak olan sözleşmelerin, 'rakip malları satmama veya dağıtmama' gibi münhasırlık sağlayan bir hüküm içermesi durumunda Rekabet Kurulu tebliğleri ile sağlanan muafiyetten yararlanamayacaklarına"* karar verilmiştir. Bu nedenle Medya A.Ş.'nin bireysel

muafiyet talebi saklı kalmak üzere, tali bayileri ile yaptığı sözleşmelerin anılan Kurul kararına göre düzenlenmesi gerekmektedir.

Dosya mevcudu bilgilerden, Medya A.Ş.'nin ana bayileri dışında tali bayilikleri ile anılan kapsamda sözleşme yapmadığı anlaşılmıştır. Bununla birlikte anılan Kurul kararında belirtilen *"gazete ve dergi dağıtım piyasasında tali bayiler ile 'rakip malları satmama veya dağıtmama' gibi münhasır sözleşmeler yapılması durumunda Rekabet Kurulu tarafından tanınan grup muafiyetlerinden yararlanamayacaklarına"* dair kararın Medya A.Ş.'ye tebliğ edilmesinin, ileride yapılabilecek sözleşmeler için belirleyici olacağı ve uyulmaması durumunda müdahale edilmesi açısından gerekli olduğu kanaatine varılmıştır.

J-SONUÇ

Yukarıda yer verilen açıklamalar ve değerlendirmeler doğrultusunda;

1. Medya Pazarlama Organizasyon Hizmetleri İthalat Ticaret A.Ş.'ye ilişkin iddialar hakkında 4054 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde herhangi bir ihlal bulunmadığına ve bu nedenle soruşturma açılmasına gerek olmadığına,

2. Bununla birlikte, Medya Pazarlama Organizasyon Hizmetleri İthalat Ticaret A.Ş.'nin tali bayileriyle yapacağı sözleşmelere yönelik olarak; *"gazete ve dergi dağıtım piyasasında yapılacak olan sözleşmelerin, 'rakip malları satmama veya dağıtmama' gibi münhasırlık sağlayan bir hüküm içermesi durumunda Rekabet Kurulu tebliğleri ile sağlanan muafiyetten yararlanamayacaklarına"* ilişkin Karar'ın tebliğ edilmesine,

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.